

AZ IDEGASSZONY.

Gábor Mór rajza

a társaság belépett a terembe.

□ Terka nem látta az arcát és amikor már megélvezte a művészi munkát, észrevétlenül akart kimenni a teremből, de Juliskának egy hosszú zöld nádszál akadt a kezébe, amit a festő ma reggel hozott magával a tó partjáról és amit Juliska nagyon alkalmasnak talált arra, hogy azzal hátulról Miklósnak az arcát megcirogassa.

□ Miklós erre hirtelen megfordult és zavarodva nézte az előkelő társaságot, amely ilyen maszatos munka és a nagyon egyértelmű szövegű dallam üvöltése közben meglepte. Hirtelen leugrott az állványról, beszaladt a szomszéd szobába, néhány perc alatt rendbehozta öltözékét, megmosta kezeit és visszatérve, kissé szögletesen meghajolt Terka előtt.

□ „Nini, hisz ez a mi piktorunk,“ kiáltott örövendve Terka, aki azonnal fölismerte a festőt.

□ Miklós dadogott, hebegett, sáppadozott, amikor Terka hangját meghallotta és amikor az annyiszor visszaálmodott arcot meglátta. Hirtelenében ügyetlenül makogta: „Igen, Fekete Miklós vagyok.“

□ Terka egészen megelevenült. Oszkár felé fordult és mint a gyermek, aki játékot kapott, tapsolva kiáltotta: „Hát nem emlékszel? Fekete Miklós. A mi piktorunk a Szív-utcából, akitől azt az édes tájképet kaptam.“

□ Oszkár csak most ismerte fel a festőt. Barátságosan közeledett feléje, megrázta a kezét és őszinte örömmel mondta: „Milyen kedves meglepetés! Miképpen került ide mester?“

□ „Igazán, hogy került ide?“ érdeklődött Terka. „Nagyon örülök, hogy itt láthatom, mint élő emlékét

régi életemnek. De most nem fogom ám nyugton hagyni. Engem is le fog festeni. Ugy-e Oszkár, engem is le fog festeni a mester?“

□ Oszkár bólintott.

□ „De szépen kell ám, hogy lefessen. Szép akarok lenni,“ csevegett tovább Terka. „Tudja, amikor a képeit megnéztem, nagyon jól emlékszem rá, hogy volt azok között egy aranyos leányarc, amelyiknek olyan eleven, olyan perzselő volt a tekintete. Emlékszik arra a képre?“

□ „Ó, hogyne emlékezném nagyságos asszonyom. És tudja hol van az a kép? Itt a kastélyban. Ágfalvy úr megvásárolta tőlem, ha nem csalódom az ön számára, egy másikkal együtt.“

□ „Igazán papa?“

□ „Biztosan az lesz az a kép, ha a mester mondja.“

□ Terka újból Miklóshoz fordult: „És nem sajnálta azt a képet eladni? Nem fűződött valami kedves gondolata hozzá?“ kérdezte célzatosan Terka.

□ „Nem, nem“, tiltakozott nevetve Miklós.

□ Erre aztán elbeszélték ügyesen az öregnek és Juliskának Miklóssal való ismeretségüket, de természetesen gondosan elhallgatták a végrehajtót, aki a tulajdonképpeni közvetítője és előidézője volt az ismeretségnek.

□ Mielőtt elmentek volna, Terka megígérte a festőnek, hogy munkája közben igen gyakran meglátogatja.

□ □

□ Az éjszaka sáppadt sajkása lassan tolt fel ezüstpofáját az égre. Olyan telt volt a fél orcája, mint a kis gyereké, aki sok cukrot kap és nehogy visszavehessék, hirtelen betömi az egérszet a szájába.

□ Oszkár kedvetlen volt. Izgatottan járt-kelt az enyhe rózsaszínnel világított hálósobában. Missziója nem sikerült. Juliska először komédiának vette, hogy az öreg számára megkéri. És amikor végül mégis megtudta, hogy itt nem tréfáról, hanem nagyonis komoly szándékról van szó, kijelentette, hogy úgy szereti a bácsiját, mint az édesapját, de nem tud, nem akar a felesége lenni.

□ Oszkár kétségbeesetten hallgatta a visszautasító választ és minden rábeszélőképességét elővette, hogy Juliskát más véleményre térítse. Kért, könyörgött: de Juliska hajlíthatatlan maradt. Amikor pedig tiltakozása csukló zokogásba fulladt és Oszkár hozzáment, hogy cirogatva vigasztalja, akkor kitört Juliska lelkéből a fékentartott indulat és odaroskadt Oszkárnak a mellére. Szenvedélyesen csókolta, őrzöngő vadság-

gal harapta az ajakát és ott csüngött rajta, mint egy szomjazó vadállat, amely a vérét akarja kiszívni áldozatának.

□ Amikor pedig a kitörés utáni bágyadtság lefosztotta karjait Oszkár nyakáról, forró lélegzéssel súgta a fülébe: „Ezért nem akarok az apád felesége lenni.“

□ Ezek a képek zsbongtak Oszkárnak az agyában, mialatt föl-alá járkált. Sajnálta az édesapját, aki ugyan látszólag megnyugodott a dologban, habár nem tudta megérteni, hogy mi oka lehetett Juliskának arra, hogy ajánlatát visszautasítsa. De mialatt az apját sajnálta, eszébe jutott az a jelenet, amely közötté és Juliska között lefolyt. Érzékei lázongtak a visszaemlékezések hatása alatt és folyton arra gondolt, hogy soha életében nem talált még olyan asszonyra, aki ilyen szenvedélyesen, észbontóan tudott volna ölelni, csókolni. Akaratlanul is összehasonlítást tett Juliska és Terka között és ez az összehasonlítás most, ebben a lázas pillanatban határozottan Juliska felé vonzotta.

□ Odalépett a felesége ágya elé. Terka már aludt. Sötét pillái hosszan árnyékolták behúnyt szemeit, félignyílt piros ajkai közül kivillantak hófehér fogai. Karjai visszahajlítva dús haja alatt fonódtak össze és keble nyugodtan hintált, mialatt halkan lélegzett.

□ Oszkár nézte. Sokáig nézte, de most csodalátosképpen nem Terkát, hanem folyton csak Juliskát látta. Érezte annak forró lehelletét, ajakának görcsös rángását és ez annyira fölkorbácsolta vérét, hogy erőszakosan, keményen megfogta Terka karjait és hosszú vad, fojtó csókkal tapasztotta le félignyílt ajkait.

□ Terka fölrijedt édes álmából és karjait kiszabadítva, teljes erejével iparkodott Oszkár fejét eltolni. Nem kapott levegőt és kétségbeesetten védekezett a megfulladás ellen. Nem tudta, mi lelta Oszkárt. Bántotta ez a brutális erőszakosság és amikor végre kiszabadult karjai közül, arcát betemette a süppedő párnák közé.

□ Ez az ellenkezés Oszkárt még izgatottabá tette és nyers érzéki fellobbanásában gorombán támadt Terkára, hogy indulatos vadsággal tegye engedelmissé, odaadóvá.

□ □

□ Terka megundorodott az urától. Amint kiszabadult annak karjai közül, beszaladt a másik szobába és magára zárta az ajtót. Oszkár egy darabig ott állott az ajtó előtt és békéltette, hívogatta az asszonyt, de amikor látta, hogy az nem akar életjelt adni magáról, visszafeküdt az ágyba és boszankodva gondolt az asszonyára, akiben semmi élet, semmi élvezetvágy sincsen.

□ Terka pedig egy ingben, félig meztelenül a hintaszékbe ült, amelyet az ablakhoz húzott. Szembeült a tele holddal és delejes merevséggel nézett farkasszemet vele.

□ Gondolkozott. Vagy talán nem is gondolkozott, csak tűrte a gondolatokat, amelyek önmaguktól jöttek. Színes ábrándok fantasztikus alakjai kergetődz-

tek előtte és ő annyira belemerült ezekbe a képekbe, hogy egész eszelősen ragaszkodott hozzájuk. Ottérezte magát a budapesti hónapos szobában a rozoga butorok között. Az asztal tele volt kézírásokkal és a pislálkoló kis lámpa fényes glóriát borított a fekete betűkre. Valami ellenálhatatlan vágy húzta, vonzotta. Gépiesen kelt föl helyéből s a másik szobába ment. Felöltözött. Úgy érezte, hogy nem tud ittmaradni. Csak oda, oda abba a kis szobába, ahol durva kéjelgés helyett színes képek születnek, ragyogó gondolatok teremnek.

□ Mint a tolvaj, óvatosan, lopva surrant át a szobákon. Csak akkor eszmélt egy kissé, amikor a nagy ebédlőbe ért. Hangokat hallott. Elnyomott, suttogó beszédet. A festő szobájából hallatszott a suttogás és Terka felismerte Juliska hangját.

□ Mit kereshet Juliska éjszakának idején egy idegen ember szobájában?

□ Lábújhegyen, hangtalanul közeledett Terka az ajtóhoz és lélegzetét visszafojtva hallgatódzott.

□ Ekkor a festő szólalt meg. Nyugodtan, erélyesen beszélt. Valami parancsoló merevség volt a hangjában, amely erős ellentétben állott egyéniségével. Terka szinte látta, hogy Juliska előtt áll és beszéd közben összeráncolja homlokát.

□ „Köszönöm önnek nagyságos asszonyom, hogy eljött. Amikor azt írtam, hogy egy életbevágó, fontos ügyben ma éjjel okvetlen négyszem közt kell önnel beszélnem, akkor igazat mondtam.“

□ „Őrületség volt eljönnöm. De annyira gyötört a kíváncsiság, hogy nem tudtam ellentállani.“

□ „Erre számítottam és biztosan tudtam, hogy el fog jönni. De térjünk a tárgyra. Ön asszonyom ma este nem volt eléggé óvatos, hogy az üvegajtónak a függönyét behuzza, amikor a fiatal Ágfalvy Oszkárral nagyon is bizalmas pásztorórát rendezett.“

□ Terka megszéduült. Sikoltani szeretett volna és a szobába rontani, de fékezte indulatait és feszült figyelemmel hallgatta Juliska válaszát, aki élesen, haragosan felelt:

□ „Nem tudtam uram honnan meríti ezt a bátorságot, sőt mondhatnám arcátlanságot, hogy velem ilyen hangon mer beszélni. Reménytelenem nem képzeli, hogy igazolni akarom magamat ön előtt, amikor tudtára adom, hogy Oszkár rokonom s ha bizalmasabban beszélek vele, úgy ez csak ennek a kötéknék tulajdonítható.“

□ Terka reszketve várta a festő válaszát.

□ Miklós egy pillanatig szünetet tartott, de azután még fagyosabban folytatta: „Nem asszonyom, nem arcátlanság az amit tettem, hanem egy becsületes léleknek a fellázadása. Ne beszéljen nekem rokoni kötelekekről, mert én nemcsak láttam, de hallottam is amit mondt.“

□ „Mit hallott?“

□ „Hallottam az ön lihegő szerelmi vallomását, a csókok csattanását, láttam odaadó szenvedélyes öle-

lését és hangjából kiéreztem azt a csábító remegést, amellyel megejtette azt az embert, aki másnak a hítvese.”

□ „Elég. Hallgasson. Ez aljasság.”

□ „Nem asszonyom. Nem hallgatok és ha százszor is aljasságnak tartja kémkedésemet, mégis megmondom önnek, hogy ezután mindig örködni fogok és ha csak a legcsekélyebb jelét látom a csábításnak, akkor megmutatom, hogy milyen kérlelhetetlen ellenség vagyok. Megmutatom önnek asszonyom, hogy megmentem annak a másik asszonynak, annak a szent asszonynak a boldogságát.”

□ „Azt hiszem, hogy ön megőrült mester. Vagy talán szerelmes Terkába?”

□ „Nem örültem meg. Nagyon jól tudom, hogy mit teszek és mit akarok. Hogy szerelmes vagyok-e, avagy nem, az tulajdonképpen nem tartozik a dologra.”

Terka mozgást hallott és félrehuzódott az ajtó elől. Hátralépett és meglapult egy vastagabb gerenda mögött, amely a festőállványt tartotta. Odabenn még beszéltek, de ő csak értelemnélküli hangokat hallott és amikor Juliska sietve távozott, az ajtónyíláson kiszűrődő világosság láthatóvá tette arcát, amelyből Terka nem a megbánást, hanem a dacos akarást olvasta.

□

□ Egy órával később a vasúti állomáshoz vezető úton sietve haladt egy fiatal pár. Az asszony karja görcsösen kapaszkodott a férfi jobbábjába. Az asszony Terka, a férfi Fekete Miklós volt. Együtt indultak a bizonytalanságba és előttük lebegett a dicsőség délibábja.

(Vége.)

ÁMON VILMOS.

BOROMISZA TIBOR FESTMÉNYE

A NAGYBÁNYAI KIS PIAC